VIIKONVAIHDE

Puku kelluttaa. Rentoutuskellunta on palkittu matkailutuote. Sivu 17

Unen tarina. Unet voivat johdatella näkijänsä luovuuden ja itsetuntemuksen lähteille. Sivu 16

Tervetuloa maatilalle. Pieni ranskalaistila pärjää lihan suoramyynnillä. Sivu 18

Tyttären menetys koulusurmassa suisti elämän maitotilalla raiteiltaan

Kauhajoen koulusurmissa tyttärensä menettänyt pariskunta tuntee jääneensä yksin ja viranomaisten epärehellisyyden armoille.

KARI SALONEN

”En hyväksy väitettä, että Kauhajoen jälkihoito sujui hyvin”, Matti Yli-Mannila sanoo.

ALAJÄRVI (MT)
Oli 23. syyskuuta 2008. Päivä, joka syöksi alajärveläisen Yli-Mannilan perheen pimeyteen.

Radiossa kerrottiin, että Kauhajoella, Seinäjoen koulutuskuntayhtymän tiloissa on ammuskeltu. Juuri siellä, missä Yli-Manniloiden Tuulia-tytär opiskeli. Ja vielä koeluokassa – Tuulialla oli sinä päivänä koe.

Matti ja **Mervi Yli-Mannila** lähtivät Seinäjoen keskussairaalaan huolesta suunniltaan. Jospa siellä saataisiin tilanteesta tietoa. Ehkä tytär tuotaisiin sinne hoidettavaksi.

Mitään ei kuulunut. Jossain vaiheessa paikalla oleville omaisille ilmoitettiin, että kriisiapupaikka suljetaan nyt, Matti ihmettelee.

Yli-Mannilat siirtyivät Tuulian ja hänen Pasi-miehensä asunnolle odottamaan.

Vasta iltamyöhään käytiin puhelinkeskustelu, joka vei kaiken toivon.

”Meiltä kysyttiin, oliko tyttärellänne tällainen sormus, tällainen vitja kaulassa ja tällainen kello. Oli. Tuulia oli kuollut.”

Siitä alkoi kierre, josta Yli-Mannilat eivät ole vieläkään nousseet.

”Emme saaneet nähdä lastamme”

Jälkikäteen kaikkein pahimmalta tuntuu, etteivät vanhemmat päässeet tunnistamaan tytärtään. ”Hänen sanottiin palaneen niin pahasti, että tunnistaminen olisi mahdotonta.”

Se särkee vieläkin Mervin sydämen. ”Olisin halunnut nähdä lapseni!”

Puoli vuotta myöhemmin rikospoliisi toi surmapaikalta otetun kuvan. Siinä näkyy, ettei Tuulialla ole palovammoja kuin toisessa käsivarressa.

”Se oli kuin olisi halolla lyöty päähän. Miksi meille oli valehdeltu?”

Matin mielestä olisi ollut parempi, ettei koko kuvaa olisi heille näytetty. ”Olisi ollut helpompi keskittyä menetykseen, ei vääryyteen, ja elää uskossa viranomaisiin.”

Lomittaja pelasti maidontuotannon

Yli-Manniloiden robottinavetassa on 50 lypsävää. Yhteensä karjaa on 150 päätä.

Tällaisen tilan hoitaminen vaatii tarkkuutta ja täyttä keskittymiskykyä. Esimerkiksi kaikista poikimisista ja Honkajoelle menneistä eläimistä on tehtävä ilmoitus tiukkojen aikarajojen puitteissa.

Miten hirveän järkytyksen kokeneet ihmiset pystyisivät siihen?

Mervi menetti työkykynsä kokonaan, murehti ja kaipasi vain. Hän oli sairauslomalla puolitoista vuotta, käy vieläkin terapiassa ja tarvitsee nukahtamislääkkeitä.

Matti ei sairauslomaa halunnut, ei myöskään pitkää terapiaa. Hänen selviytymiskeinonsa oli ottaa vasara ja nauloja ja ruveta hakkaamaan. Hän väsyttää edelleen itsensä työllä, jotta ei tarvitsisi pysähtyä ajattelemaan.

Mutta pelkkä raataminen ei auta, jos mieli on muualla. ”Alamäkeä on menty. Ei näistä minun räpeltämisistäni mitään tule”, Matti sanoo. Hän joutui muun muassa lopettamaan tilan ulkopuoliset asennustyöt.

Maidontuotannon pelasti osaava ja vastuuntuntoinen lomittaja. ”Hän otti meidän karjan kuin omakseen. Hän on huolehtinut kiimantarkkailut, siemennykset, umpeenpanot, kaikki.”

Lomittajan ansiota on, että maidon keskituotos tilalla on noussut lähelle 12 000:ta litraa.

On välittämistä kysyä, jaksatteko

Yli-Manniloista tuntuu, ettei yhteiskunta ole tukenut heitä lainkaan. Esimerkiksi luvattujen vahingonkorvausten hakeminen tuntui todella hankalalta.

Matti toteaa, ettei heidän tragediansa ole ainutlaatuinen. ”Kyllä yhteiskunnan pitäisi tällaisissa tapauksissa seurata, miten asiat hoituvat.”

Hänen mielestään ei olisi kyttäämistä vaan välittämistä kysyä, jaksetaanko teillä ja tarvitaanko apua.

”Nyt yhteiskunta tuntuu kiinnostuvan vasta silloin, kun jossain navetassa on nälkään kuolleita eläimiä – silloin isäntää viedään.”

Tuttavatkin tuntuvat välillä karttavan surevia. ”Ajattelevat kai, ettei enää saisi ajatella asiaa – mutta ei tämä tuska koskaan lopu”, Mervi sanoo.

Yli-Mannilat ovat saaneet suurimman avun ryhmästä, jonka Kauhajoki-hanke ja seurakunnat järjestivät surmansa saaneiden läheisille. ”Siellä kaikki ymmärtävät toisiaan, ja välillä uskaltaa surun keskellä nauraakin.”

Tukivalvonnat rankkoja

Erilaisia valvontoja on viime vuosina osunut tilalle tiuhaan.

Tarkastajien asenne ei Matin mielestä ole ollut aina kohdallaan. Kun hänestä on tuntunut, että nyt nipotetaan tyhjästä, oma pinna on kiristynyt ja tilanne on välillä kääntynyt sanaharkaksi. ”Ja sillä olen tainnut tilata itselleni vain lisää hankaluuksia.”

Mervi kysyy, eikö tiloja valvontaan valitseva voisi tällaisessa tilanteessa laittaa lappua syrjään ja nostaa uutta. ”Tai ainakin lähettää sellaisen valvojan, joka osaisi suhtautua sureviin oikein.”

Erilaiset tavat surra

Yli-Mannilat toteavat, että heillä on aivan erilaiset tavat surra. Onneksi keskinäinen suhde on kuitenkin pysynyt jotakuinkin kunnossa.

Mervi halusi aluksi pitää tyttären kuvaa koko ajan näkyvillään. Matti ahdistui, kun Tuulian kuva oli jääkaapin ovessa. ”Koko loppupäivä oli tuskallinen.”

Mervi hakee voimaa lapsistaan Ilonasta, 29, Laurista, 26, Mirvasta, 21, ja Marjosta, 21, ja ennen kaikkea lapsenlapsistaan.

Tuulian Elmeri on nyt kuusivuotias, Ilonalla on kaksi lasta.

Matti jatkaa mielensä turruttamista työllä. Mutta illalla, kun on pakko pysähtyä, asiat kaatuvat päälle.

SATU LEHTONEN

Alamäkeä on menty.

Tämä tuska ei lopu koskaan.

Tuulian muistopöydällä on hänen kirjoittamansa runo kehystettynä.

MITÄ TAPAHTUI

Kauhajoen koulusurmat

Ampumavälikohtaus tapahtui tiistaina 23. syyskuuta 2008 Kauhajoella Seinäjoen koulutuskuntayhtymän tiloissa.
Ampuja oli 22-vuotias Matti Saari.
Välikohtauksessa sai surmansa yksitoista ihmistä tekijä mukaan lukien. Lisäksi yksi loukkaantui vakavasti ja kaksi lievästi.
Ampuja sytytti rakennuksessa myös tulipaloja.
Poliisi oli haastatellut Saarta koulusurmia edeltävänä päivänä, mutta häneltä ei otettu pois asetta tai sen hallussapitolupaa.
Lähde: Wikipedia

Mervi Yli-Mannila kantaa Tuuliaa aina sydämessään – ja nyt myös käsivarressaan.